

Motion till riksdagen 2021/22:2496

av Aron Emilsson m.fl. (SD)

Kulturkanon

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att låta ta fram en svensk kulturkanon och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram en immateriell kulturkanon för Sverige och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Gemensamma referenspunkter och referensramar är viktiga för kommunikation och förståelse mellan människor i samhället. Utan god kommunikation och förståelse blir sammanhållningen lidande. Det blir lättare för människor att särskilja sig från andra och skapa grupper med ett ”vi och dem”.

Den största gemenskap vi känner till som lyckats skapa ett fungerande system med en utvecklad välfärdsstat, är samhällen med en gemensam kultur.

I ett sådant samhälles historia finns naturliga referenspunkter att samlas kring, i form av objekt, händelser, platser och uttryck som format det samhälle medborgarna lever i. Detta förutsätter dock att medborgarna har goda kunskaper om sitt samhälle, landets historia och miljö. Ett verktyg för att ge alla medborgare möjlighet att lära sig om det svenska samhället och den svenska kulturen är att upprätta en kulturkanon. Vårt grannland Danmark har låtit ta fram en kulturkanon, en för viktiga kulturella artefakter, och en för immateriell dansk kultur.

Det underlättar för ett samhälles framtida utveckling om medborgarna förstår varandra, och om de förstår den kulturella grund samhället vilar på.

Ordinarie kulturkanon

2005 beslutade den danska regeringen att låta sju kommittéer påbörja arbetet med att ta fram förslag över verk som kunde anses vara en särskilt värdefull del av det danska kulturarvet och tillsammans utgöra en dansk kulturkanon. När arbetet presenterades år

2006 hade antalet områden ökat till nio och varje område innehöll en lista på tolv verk. De områden som berördes var arkitektur, bildkonst, design och konsthantverk, film, litteratur, konstmusik, populärmusik, scenkonst och barnkultur.

Det primära syftet med kulturkanonen var att den skulle fungera som en introduktion till det danska kulturarvet och stimulera till tankar och debatt kring konst och kulturfrågor. Projektet bidrog starkt till att blåsa liv i den danska kulturdebatten och lyfte kulturpolitiken till en position på den politiska och mediala dagordningen.

Trots de starka känslor som initialt omgav projektet har den färdiga kulturkanonen blivit väl mottagen i stora delar av det danska samhället. De danska kulturinstitutionerna har tagit kulturkanonen till sig och har med avstamp i denna skapat flera nya uppsättningar och verk. Även de danska skolorna som fått kulturkanonen tilldelad sig i bokform har dragit nytta av projektet och många skolor använder den idag som en utgångspunkt i sin undervisning.

Även i Sverige finns ett starkt behov av en breddad och fördjupad diskussion kring ämnen som kultur, historia och identitet. I en tid präglad av ett utbrett ointresse för kulturpolitiska frågor, rotlöshet, ifrågasättande av den svenska kulturens själva existens och samhällelig fragmentering bedömer vi att det finns ett stort värde i att uppmuntra till ökad reflektion kring kulturarvet och de delar av detta som anses särskilt värdefulla eller särskilt betydelsefulla för formandet av den svenska identiteten, och som vi därför vill bära med oss in i framtiden.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår vi att riksdagen tillkännager för regeringen att med inspiration från Danmark ta fram en svensk kulturkanon.

Immateriell kulturkanon

År 2016 tog Danmark fram ytterligare en kanon för immateriellt kulturarv. Denna kanon är ett bildningsprojekt som syftar till att skapa debatt och medvetenhet om vad "vi" i form av danskhet, handlar om. Det syftar också till att danskarna ska lära känna sig själva och sina förutsättningar bättre och på så vis stärka danskarnas kulturella medvetenhet och identitet. Detta för att tydliggöra vad som är viktigt för danskarna i det danska samhället. En större arrangerad diskussion genomfördes där privatpersoner, skolklasser, politiker och organisationer fick lämna in olika förslag. Totalt inkom 2 425 förslag på samhällsvärderingar, traditioner och företeelser som danskarna vill ta med sig in i sitt samhälles framtid. Utifrån dessa sammanställde experter 20 övergripande samhällsvärderingar som gick upp för omröstning, varefter de 10 värderingar som fick flest röster slutligen blev de som idag utgör kanonen.

Sverigedemokraterna tycker att Sverige bör låta sig inspireras av Danmark vad gäller även denna form av kanon, och föreslår att vi tar fram en egen kanon för svenska samhällsvärderingar.

Aron Emilsson (SD)

Angelika Bengtsson (SD)

Cassandra Sundin (SD)

Jonas Andersson i Lingham (SD)